

સેમ-4 પડતર હિસાબી પદ્ધતિ

પ્ર.1

_____ ૨૦ ટનના વજન સાથે એક ટ્રકે પારડીથી સુરતની મુસાફરી શરૂ કરી. તેણે વલસાડ ખાતે ૫ ટન માલ ખાલી કર્યો અને બીજો ૩ ટન માલ ભર્યો. નવસારી ખાતે ૮ ટન માલ ખાલી કર્યો. સુરત ખાતે બધો જ માલ ઉતારી દીધો. વળતી વખતે ટ્રકમાં સુરતથી ૧૦ ટન માલ ભર્યો, જે સીધો પારડી ખાતે ખાલી કર્યો. પારડીથી વલસાડ, વલસાડથી નવસારી અને નવસારીથી સુરત સુધીનું અંતર અનુક્રમે ૧૨ કિ.મી., ૮૦ કિ.મી. અને ૬૦ કિ.મી. છે. કુલ ટન કિ.મી.ની ગણતરી કરો.

પ્ર.2

૨૦૧૦ના વર્ષ માટે જોલી લિ. ના ચોપડામાંથી નીચેની વિગતો મેળવવામાં આવી છે :

ઉત્પાદન અને વેચાણ	૧,૫૦૦ એકમો
પ્રત્યક્ષ માલસામાન	૨,૦૧,૦૦૦
પ્રત્યક્ષ મજૂરી	૧,૨૭,૫૦૦
પ્રત્યક્ષ ખર્ચા	૧૮,૦૦૦
કારખાનાના પરોક્ષ ખર્ચા (૬૦% સ્થિર)	૧,૨૭,૫૦૦
ઑફિસ પરોક્ષ ખર્ચા (સ્થિર)	૭૨,૦૦૦
વેચાણ પરોક્ષ ખર્ચા (૮૦% ચલિત)	૬૦,૦૦૦
વેચાણ	૭,૫૭,૫૦૦

૨૦૧૧ના વર્ષ દરમિયાન અંદાજવામાં આવ્યું છે કે -

- (૧) ઉત્પાદન અને વેચાણ ૪,૦૦૦ એકમોનું થશે.
- (૨) એકમદીઠ પ્રત્યક્ષ માલસામાન ખર્ચામાં રૂ. ૪૧નો વધારો થશે અને એકમદીઠ પ્રત્યક્ષ મજૂરી ખર્ચામાં ૨૦% નો વધારો થશે.
- (૩) સ્થિર કારખાના પરોક્ષ ખર્ચામાં રૂ. ૭,૫૦૦ નો વધારો થશે.
- (૪) એકમદીઠ ચલિત વેચાણ ખર્ચા રૂ. ૩ થી વધશે.
- (૫) પડતર પર નફાનો દર ગયા વર્ષ જેટલો જ રહેશે.

નક્કો કરો :

- (૧) ૨૦૧૦ના વર્ષ માટે કુલ તેમજ એકમદીઠ પડતર અને નફો દર્શાવતું પત્રક.
- (૨) ૨૦૧૧ના વર્ષ માટે અંદાજી નફો દર્શાવતું પત્રક.

પ્ર.3

_____ એક કારખાનામાં ક્ષ અને ય એમ બે વસ્તુઓનું ઉત્પાદન થાય છે : પડતર વિભાગ દ્વારા પાડવામાં આવેલ માહિતી નીચે મુજબ છે :

	ક્ષ	ય
એકમદીઠ પ્રત્યક્ષ મજૂરી	રૂ. ૨૪	રૂ. ૧૪.૪૦
કારખાનાના પરોક્ષ ખર્ચા (પ્રત્યક્ષ મજૂરીના %)	૧૦૦%	૧૦૦%
એકમદીઠ કારખાના પડતર	રૂ. ૭૮	રૂ. ૪૬.૮૦
ઑફિસના પરોક્ષ ખર્ચા (કારખાના પડતરના %)	૨૫%	૨૫%
એકમદીઠ વેચાણકિંમત	રૂ. ૧૨૦	રૂ. ૭૨
ઉત્પાદન (એકમો)	૧૦૦	૨૦૦

નોંધ : શરૂમાં કે આખરમાં તૈયાર માલનો સ્ટોક નથી. જો ખરેખર થયેલ કારખાનાના ખર્ચા રૂ. ૫,૦૦૦ અને ઑફિસના ખર્ચા રૂ. ૪,૫૦૦ હોય અને પડતરના હિસાબો મુજબ કુલ નફો રૂ. ૪,૮૫૦ હોય તો પડતરના હિસાબો મુજબ અને નાણાકીય હિસાબો મુજબના નફાની મેળવણીનું પત્રક તૈયાર કરો અને નાણાકીય હિસાબો મુજબનો નફો શોધો.

પ્ર.4

એક જોબ નં. ૯૦૧ને લગતી માહિતી એક કારખાના પડતરના હિસાબોમાંથી લેવામાં

- (૧) માલસામાન રૂ. ૯,૦૦૦
- (૨) મજૂરી :
- વિભાગ અ ૧૫૦ કલાક - કલાકદીઠ રૂ. ૬
- વિભાગ બ ૯૦ કલાક - કલાકદીઠ રૂ. ૫
- વિભાગ ક ૬૦ કલાક - કલાકદીઠ રૂ. ૩
- વિભાગ ડ ૩૦ કલાક - કલાકદીઠ રૂ. ૨
- (૩) ચારેય વિભાગના ચલિત શિરોપરી ખર્ચા નીચે મુજબ અંદાજવામાં આવ્યા છે :

	વિભાગ			
	અ	બ	ક	ડ
કારખાના શિરોપરી ખર્ચ (રૂ.)	૧૨,૦૦૦	૧૦,૦૦૦	૬,૦૦૦	૮૦૦
ઓફિસ શિરોપરી ખર્ચ (રૂ.)	૧૨,૦૦૦	૮,૦૦૦	૪,૦૦૦	૪૦૦
વેચાણ શિરોપરી ખર્ચ (રૂ.)	૬,૦૦૦	૪,૫૦૦	૨,૦૦૦	૩૦૦

- (૪) ચારેય વિભાગના કામદાર કલાકો નીચે પ્રમાણે છે :
- અ ૫,૦૦૦ કલાક બ ૪,૫૦૦ કલાક
- ક ૩,૦૦૦ કલાક ડ ૫૦૦ કલાક.
- (૫) સ્થિર શિરોપરી ખર્ચ ૧૭,૦૦૦ સામાન્ય કામના કલાકો માટે રૂ. ૮૫,૦૦૦ છે.
- (૬) તમારે જોબની કુલ પડતર શોધી વેચાણકિંમત પર ૨૫% નફો મળે તે રીતે જોબની વેચાણકિંમત ગણવાની છે.

પ.૫

જાપાન બિલ્ડર્સ તા. ૧લી જાન્યુઆરીના રોજ નીચેના બે કરાર લીધા :

વિગત	કરાર - A	કરાર - B
સ્થળ પર મોકલેલ માલ	૮૫,૩૪૯	૭૩,૨૬૭
સ્થળ પર ચૂકવેલ મજૂરી	૭૪,૩૭૫	૬૮,૫૨૩
સ્થળ પર ગોઠવેલ પ્લાન્ટ (પડતર કિંમતે)	૧૫,૦૦૦	૧૨,૫૦૦
પ્રત્યક્ષ ખર્ચા	૩,૧૬૭	૨,૮૫૯
પરોક્ષ ખર્ચા	૪,૧૨૬	૩,૮૫૨
સ્ટોરમાં પરત માલ	૫૪૯	૬૩૨
પ્રમાણિત કામ	૧,૮૫,૦૦૦	૧,૪૫,૦૦૦
બિનપ્રમાણિત કામ (પડતર કિંમતે)	૪,૫૦૦	૩,૦૦૦
હાથ પર માલ (૩૧મી ડિસે.)	૧,૮૮૩	૧,૭૩૬
ચૂકવવાની બાકી મજૂરી (૩૧મી ડિસે.)	૨,૪૦૦	૨,૧૦૦
પ્રત્યક્ષ ખર્ચ ચૂકવવાના બાકી (૩૧મી ડિસે.)	૨૪૦	૧૮૦
સ્થળ પર પ્લાન્ટની કિંમત (૩૧મી ડિસે.)	૧૧,૦૦૦	૯,૫૦૦

કરાર કિંમત કરાર-A માટે રૂ. ૨,૫૦,૦૦૦ અને કરાર-B માટે રૂ. ૨,૦૦,૦૦૦ નક્કી કરવામાં આવી હતી. કરાર આપનાર પાસેથી મળેલી રોકડ કરાર A માટે રૂ. ૧,૮૦,૦૦૦ અને કરાર -B માટે રૂ. ૧,૪૦,૦૦૦ હતી.

કરાર ખાતાં અને કરાર આપનારનાં ખાતાં તૈયાર કરો. યોગ્ય નફો/નુકસાન ન. નુ. ખાતે લઈ જવાની ગણતરી દર્શાવો તથા કોન્ટ્રાક્ટરના પાકા સરવૈયામાં અસરો દર્શાવો.